

[Justitsministeren.]

medlemmer af folketinget, til at have indsendende med statens civile og militære forvaltning.“

Af forfatningskommissionen blev der udarbejdet et forslag til lov om rigsdagens ombudsmand, og dette forslag blev fremsat i folketinget den 10. februar i år, idet det var tanken, at loven skulle være trådt i kraft samtidig med den nye grundlov.

Forslaget blev underkastet en meget grundig behandling i et af folketinget nedsat udvalg, der bl. a. modtog skriftlige henvendelser og deputationer fra de fire anerkendte tjenestemandsgeselskaber og den danske dommerforening.

Udvalget tiltrådte en række af justitsministeren stillede ændringsforslag, der i vidt omfang imødekom de fra tjenestemandsside fremsatte synspunkter med hensyn til lovens udformning. Således foreslog man, at dommernes embedsførelse i det hele falder udenfor ombudsmandens virksomhed. Bestemmelsen om, at ombudsmanden skulle føre tilsyn med behandlingen af personer, som er under frihedsberøvelse, lod man udgå under hensyn til, at man ønskede at afvente de overvejelser, der må finde sted angående den nærmere gennemførelse af bestemmelserne i grundlovens § 71, stk. 6 og 7, vedrørende administrativ frihedsberøvelse. Man indføjede bestemmelser om, at en klage til ombudsmanden skal være navngiven og indgives inden en kort frist. Endvidere blev det foreslået, at den, mod hvem klage rejses hos ombudsmanden, normalt skal have ret til at blive gjort bekendt med klagen, og at en tjenestemand kan forlange, at sagen overgår til behandling efter de i tjenestemandsgeselskabets § 17 om disciplinærundersøgelse fastsatte bestemmelser.

Med de stillede ændringsforslag blev lovforslaget vedtaget ved anden og tredje behandling i folketinget. Vedtagelsen skete imidlertid så sent, at forslaget ikke nåede at komme til behandling i landstinget inden rigsdagssamlingens slutning, hvorfor det bortfaldt.

Forslaget fremsættes nu påny i den skikkelse, hvori det blev vedtaget af folketinget, blot med nogle få, overvejende formelle, ændringer.

Inden fremsættelsen har jeg ladet forslaget forhandle med repræsentanter for de

fire anerkendte tjenestemandsgeselskaber. Det blev herunder fra tjenestemandsside fremført, at man stadig fandt løsningen med en ombudsmand uheldig. Man anså endvidere det forhold, at ombudsmanden ikke vælges på bestemt tid, men kan afskediges, hvis han ikke længere nyder folketingets tillid, for lidet stemmende med, at han i udøvelsen af sit hverv skal være uafhængig af folketinget. Tjenestemændene ville foretrække, at ombudsmanden blev valgt for et bestemt tidsrum og ikke kunne afskediges før udløbet af dette.

I disse betragtninger kan jeg ikke være enig. Det er jo meningen, at ombudsmanden skal være folketingets tillidsmand overfor administrationen, og det er derfor naturligt, at han må vælges af hvert nyvalgt folketing, og at han kan afskediges, hvis folketinget mister tilliden til ham. Under de forudgående forhandlinger om forslaget i forfatningskommissionen har det da også været en forudsætning fra alle sider, at ombudsmanden kun skal kunne virke, så længe han nyder folketingets tillid.

Jeg har derfor ikke ment, at der var grundlag for at ændre forslaget på dette punkt.

Der var under forhandlingen med tjenestemandsgeselskaberne enighed om, at folkeskolens lærere ikke omfattes af ombudsmandens virksomhed. Dette følger af, at denne virksomhed er begrænset til statens tjenestemænd og andre personer, som virker i statens tjeneste, medens lærerne i folkeskolen er kommunalt ansatte.

I anledning af, at der er rejst spørgsmål om, hvorvidt folkekirkens præster ikke også falder udenfor ombudsmandens virksomhed, skal jeg bemærke, at dette spørgsmål må besvares benægtende. Jeg tillader mig i denne forbindelse at henvise til bemærkningerne til § 4 i det oprindelig fremsatte lovforslag, hvor det anføres, at folkekirkens præster omfattes af ombudsmandens virksomhed, men at det er en forudsætning, at ombudsmanden kun skal befatte sig med præsternes administrative funktioner, ikke med spørgsmål, som direkte eller indirekte vedrører kirkens lære eller forkyndelse.

Fra organisationernes side blev der anket over, at der ved den foreslåede affattelse af § 14 tillægges loven en vis tilbagevirkende kraft for tiden fra 5. juni 1953 og indtil